

Спеціалізованій вченій раді ДФ 26.055.061
Державного торговельно-економічного
університету,
02156, м. Київ, вул. Кіото, 19

ВІДГУК

офіційного опонента, Боцян Тетяни Вікторівни, кандидата економічних наук,
доцента кафедри економіки, менеджменту, маркетингу та готельно-ресторанної
справи Житомирського державного університету імені Івана Франка на
дисертаційну роботу Вівсюк Ірини Олександрівни
на тему «Економічний потенціал підприємства готельного господарства»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 – Економіка

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Турбулентні часи пандемії, війни ставлять питання як щодо ефективності діяльності економіки країни в цілому, так і підприємств готельного господарства зокрема. Забезпечення цієї ефективності може бути лише за умови розробки інструментарію, який дозволить оцінити стан та можливості фінансової, трудової, виробничо-експлуатаційної, маркетингової та репутаційної компонент готельних господарств, з подальшим забезпеченням їх розвитку. Це вказує на те, що управлінням саме потенціалом підприємств готельного бізнесу дозволить забезпечити ефективність функціонування ринку готельних послуг. Таким чином дисертаційна робота в якій проведено дослідження економічного потенціалу підприємств готельного господарства та здійснено розробку теоретико-методичних положень та рекомендацій щодо управління ним виконана на актуальну тему.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету та Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету: «Управління репутацією туристичної дестинації» (номер державної реєстрації 0121U111296) та «Конкурентоспроможність закладів

ресторанного господарства: теоретичні та прикладні аспекти» (номер державної реєстрації 0121U100369).

Власне дисертантом удосконалено методологію управління економічним потенціалом підприємства готельного господарства в частині дослідження його поточного стану з урахуванням усіх його складових, включаючи фінансові, трудові, виробничо-експлуатаційні, маркетингові та репутаційні аспекти; оцінки результативності використання економічного потенціалу; підвищення рівня економічної стресостійкості; удосконалення структуризації економічного потенціалу; розробки системи показників для оцінки економічного потенціалу підприємства готельного господарства та запропоновано інформаційно-аналітичне забезпечення процесу управління економічним потенціалом закладів тимчасового розміщування й організації харчування та розроблено стратегії розвитку економічного потенціалу.

Наукова новизна результатів дослідження в комплексі спрямована на поглиблення теоретико-методичних основ дослідження економічного потенціалу підприємства готельного господарства та розробку науково-практичних рекомендацій щодо управління ним.

Проведене дослідження дає змогу сформулювати низку висновків і рекомендацій науково-теоретичного та практичного змісту.

У дисертації детально досліджено зміст базових понять «економічний потенціал підприємства готельного господарства» та «стресостійкість економічного потенціалу підприємства готельного господарства» (с. 26-38), проаналізовані компоненти потенціалу підприємства (с. 31), підходи до трактування поняття «економічний потенціал підприємства» (с. 34) та дано його схематичне відображення (с. 35).

Слід відзначити, авторка з належною повнотою вивчила компонентну структуру економічного потенціалу готельного підприємства (с. 41-50) та запропонувала включити до неї репутаційну складову (с. 50-52, 61). Функція репутаційної компоненти полягає в створенні позитивного іміджу та репутації готельного підприємства, що в кінцевому рахунку впливає на рівень завантаженості готелю, а отже його прибутковості та конкурентоспроможності.

Здобуло подальший розвиток моделювання процесу управління економічним потенціалом підприємства готельного господарства (с. 128-136) на основі розрахованих значень інтегрального показника економічного потенціалу підприємств готельного господарства за 2017-2022 рр. та методологічні засади побудови експертної системи прогнозування економічного потенціалу підприємства готельного господарства, що дасть змогу підприємствам готельного господарства розрахувати прогностичні значення показника та розробити превентивні заходи щодо збереження і зміцнення економічного потенціалу

Проаналізовано науково-методичні засади визначення рівня стресостійкості економічного потенціалу підприємств готельного господарства та визначено показники-індикатори для оцінювання його компонент (с. 141-144), що дало змогу запропонувати методику оцінювання стресостійкості економічного потенціалу підприємств готельного господарства (с. 145), одним з етапів якої є визначення інтегрального показника рівня стресостійкості економічного потенціалу (с. 147).

Запропоновано концептуальну модель механізму управління економічним потенціалом підприємства готельного господарства, що базується на рівні його стресостійкості (с. 170), в основу якої покладено три рівні стресостійкості економічного потенціалу підприємства готельного господарства (низький, середній, високий).

Детально проаналізовано стратегії розвитку економічного потенціалу підприємств готельного господарства використовуючи 27 сценаріїв (с. 175-182).

Теоретичне і практичне значення здобутих результатів.

Теоретична цінність роботи полягає у поглибленні теоретико-методичних основ формування оцінки та управління економічним потенціалом підприємств готельного господарства шляхом структуризації економічного потенціалу підприємств готельного господарства, розробки підходів до його оцінки, моделювання процесу управління економічним потенціалом підприємств готельного господарства та обґрунтування стратегій його розвитку.

Основні положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, відрізняються новизною та розширюють понятійно-категорійний апарат шляхом трактування сутності понять «потенціал» та «потенціал підприємства». Надано

комплексну характеристику та поглиблено зміст понять «економічний потенціал підприємства готельного господарства» та «стресостійкість економічного потенціалу підприємства готельного господарства» .

Наукові розробки доведені до практичного використання, про що свідчать довідки про впровадження рекомендацій автора в практичну діяльність готельних підприємств: ПРАТ «САВОЙ» ГОТЕЛЬ «ВІННИЦЯ» (довідка від 24.07.2023 № 10); ТОВ «ГОТЕЛЬ ПРИВАТ» (довідка від 23.01.2023 № 23/01); ГО «ВАГ «ХЛБСІЛЬ» (довідка від 20.06.2023 № 7) та освітній процес Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету при підготовці матеріалів ОК «Готельна справа», «Економіка готелів та ресторанів», «Менеджмент готелів та ресторанів», «Готельна справа» (довідка від 15.09.2023 № 01-55/611).

Апробація результатів дисертаційних досліджень, повнота викладу основних результатів дисертації в наукових публікаціях авторки

Основні результати дисертаційного дослідження Вівсюк І.О. опубліковано у 17 наукових працях, у тому числі: 2 статті у співавторстві – у періодичних наукових виданнях ЄС, 4 статті у наукових фахових виданнях (2 у співавторстві), 3 статті – у наукових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз (1 – у співавторстві) та 8 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій (2 – у співавторстві). Загальний обсяг публікацій – 4,14 друк. арк.

Варто зазначити, що наукові публікації, у яких висвітлено наукові результати дисертації Ірини Вівсюк відповідають чинним вимогам МОН України.

Структура і зміст дисертації, її самостійність, відповідність вимогам щодо оформлення та обсягу

Структура дисертаційної роботи І.О. Вівсюк логічна та послідовна і складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Зміст роботи викладено логічно й послідовно, відповідно до мети і завдань проведеного дослідження. У роботі дотримано всі формальні вимоги щодо оформлення та обсягу такого виду наукових праць. У вступі обґрунтовано

актуальність теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження, визначено наукову новизну, практичне значення, подано інформацію про апробацію дослідження та публікації дисертантки.

Дисертація містить анотації українською та англійською мовами.

Загальний обсяг дисертації становить 353 сторінки, з них 179 сторінок – основний текст (7,875 друк. арк), 50 таблиць, 46 рисунків, 5 формул, 4 додатки, список використаних джерел із 144 найменувань, з них 14 – іноземною мовою.

За обсягом, змістом, структурою, повнотою викладення, оформленням, вона відповідає встановленим вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях

Аналіз тексту дисертації Ірини Вівсюк свідчить про дотримання здобувачкою принципів академічної доброчесності. Результати перевірки дисертації на унікальність авторського тексту з використанням системи Unichesk дають підстави стверджувати про відсутність в роботі академічного плагіату. Фактів фабрикації, фальсифікації в тексті дисертації не виявлено, дисертантка використовує цитування та покликання на використані джерела.

Дискусійні положення в дослідженні та зауваження до дисертації

Поряд з викладеними позитивними характеристиками дисертаційної роботи, вона не позбавлена певних недоліків та дискусійних положень.

Зокрема, вважаємо за необхідне надати такі зауваження:

1. Розглядаючи понятійно-категоріальний апарат, а саме поняття «стресостійкість» (с.36), авторка розглядає його в медичному аспекті, визначає підприємство як суцільний людський організм.

Вважаємо більш логічним та доцільним використовувати тут системний підхід, беручи за основу властивості системи, а саме ті, що формують здатність системи до самозбереження та адаптації

2. Авторкою визначено, серед проаналізованих методів оцінки економічного потенціалу підприємства готельного господарства використовувати такі методи: прямої оцінки, індикаторні, статистичні, експертні та математичні доцільним для визначення стану економічного потенціалу (с. 60), проте не обґрунтовано такий вибір. Крім того авторка використовує поняття як «оцінка» та «оцінювання», не вказуючи на відмінність чи тотожність даних понять (с. 54- 60).

3. Потребує додаткового дослідження та обґрунтування роль ОТГ в механізмах управління економічним потенціалом підприємств готельного господарства (с. 167-170), як одної з детермінант антикризового управління

Доцільно було б здійснити детальний аналіз впливу ОТГ та довести важливість для підприємств готельного господарства в умовах війни.

4. Запропоновані автором сценарії розвитку підприємств готельного господарства потребують більшої деталізації та конкретизації в частині дій підприємств (с. 175-181).

Втім, необхідно зазначити, що вказані недоліки та зауваження в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, а наявність дискусійних положень свідчить про її складність і актуальність.

Загальний висновок про рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, відповідних вмінь, навичок та компетентностей

Здобувачка на належному рівні виконала поставлені в роботі завдання та оволоділа методологією наукової діяльності. Дискусійні положення в дисертації, на наше переконання, певною мірою викликані, з одного боку, складністю предмета дослідження, а з іншого – її актуальністю. Ураховуючи сказане, варто позитивно оцінити наукові напрацювання Ірини Олександрівни Вівсюк, що свідчать про високий рівень набуття здобувачкою теоретичних знань, науково-професійних умінь, навичок та компетентностей.

Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їх наукового рівня та відповідності вимогам, з врахуванням дотримання академічної доброчесності

Зважаючи на актуальність теми дослідження, обґрунтованість наукових положень, висновків, рекомендацій, повноту викладу їх у наукових публікаціях, якісну апробацію, вважаємо, що дисертація Ірини Олександрівни Вівсюк «Економічний потенціал підприємства готельного господарства» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, у якій її авторка отримала нові науково обґрунтовані результати, що сукупно розв'язують конкретні наукові завдання, важливі для розвитку економічної галузі, зокрема сфери гостинності .

Дисертаційна робота І.О. Вівсюк відповідає п.6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 (зі змінами) «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023, а її авторка Ірина Вівсюк заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка.

Офіційний опонент:

проректор з наукової та міжнародної роботи,
доцент кафедри економіки, менеджменту,
маркетингу та готельно-ресторанної справи,
Житомирського державного університету
імені Івана Франка
кандидат економічних наук, доцент

Тетяна БОЦЯН

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

Лисюк